

DÔVODOVÁ SPRÁVA

B. Osobitná časť

K čl. I

K bodu 1

Vymedzuje sa okruh záverečných správ, ktoré je možné poskytnúť z geofondu Štátneho geologického ústavu Dionýza Štúra širokej verejnosti, pričom ide aj o správy, ktoré v minulosti podliehali režimu utajenia (v dĺžke až do 10 rokov). Ide najmä o záverečné správy z geologických úloh financovaných alebo spolufinancovaných z verejných zdrojov vrátane geologických úloh financovaných z rozpočtov obcí a samosprávnych krajov a záverečných správ z geologických úloh zameraných na geologický prieskum životného prostredia vrátane zosuvných území, sanácie geologického prostredia a sanácie environmentálnych záťaží.

K bodu 2

Odsek 5 sa upravuje tak, aby výslovne uvádzal, že na záverečné správy sa vzťahuje zákon o slobodnom prístupe k informáciám, čo neplatí, ak objednávateľ podľa odseku 2 rozhodol o obmedzení prístupnosti záverečnej správy alebo o obmedzení poskytovania informácií z nej, pričom nejde o niektorý z prípadov podľa odseku 3, keď takto rozhodnúť nemôže.

K bodu 3

Ustanovuje sa nová, aktívna povinnosť objednávateľa geologických prác informovať obec, v katastri ktorej sa analýzou rizika znečisteného územia podľa § 16 ods. 6 zákona potvrdilo závažné riziko pre ľudské zdravie, horninové prostredie, podzemnú vodu a pôdu, riziká vyplývajúce zo znečistenia územia, a to do jedného mesiaca odo dňa schválenia záverečnej správy s analýzou rizika znečisteného územia. Zákon na oznámenie nekladie žiadne obsahové nároky, rovnako akú materiálnu podobu musí mať oznámenie (môže teda ísť o listinu alebo elektronický dokument), oznámenie musí mať vždy písomnú formu a z jeho obsahu musí byť zrejmé akej obce sa týka a aký je rozsah a závažnosť zisteného znečistenia. Uvedenou povinnosťou sa zároveň prispieva k posilneniu práva verejnosti na informácie o stave životného prostredia, ktoré by mali byť čo najpresnejšie a najúplnejšie. Každý obyvateľ obce má predsa právo vedieť, aké znečistenie sa nachádza v jeho bezprostrednej blízkosti, čo môže on, alebo jeho zástupcovia v obecnom zastupiteľstve zabezpečiť, resp. vykonať pre minimalizáciu prípadných škodlivých dôsledkov takéhoto stavu.

K bodu 4

Ustanovuje sa povinnosť ministerstva, resp. poverenej organizácie zverejňovať dostupné údaje o všetkých druhoch environmentálnych záťaží vrátane pravdepodobných environmentálnych záťaží.

Dnes platné znenie ustanovenia bolo predmetom skúmania ombudsmanky. Z Mimoriadnej správy verejnej ochrankyne práv o situácii v riešení environmentálnych záťaží na území Slovenskej republiky z októbra 2020 vyplynulo, že toto ustanovenie pravdepodobne nesledovalo a nesleduje legitímny cieľ a je v rozpore s článkom 45 ústavy, keďže verejnosť má právo na informácie o stave životného prostredia v medziach zákona. Verejná ochrankyňa práv k tomu vo svojej mimoriadnej správe uviedla: „Pri svojom prieskume som tiež narazila na skutočnosť, že publikovanie údajov pre environmentálnu záťaž zaradenú do časti A - registra environmentálnych záťaží, nie je povolené bez autorizovaného vstupu, a teda verejnosť nemá možnosť získať tieto informácie. V zmysle § 20a, odseku 2 zákona č. 569/2007 Z. z. o geologických prácach (geologický zákon) v znení neskorších predpisov totiž informácie o pravdepodobných environmentálnych záťažoch nie sú sprístupnené pre verejnosť.⁹¹ Túto skutočnosť pokladám za odporujúcu právu na včasné a úplné informácie o stave životného prostredia a o príčinách a následkoch tohto stavu (čl. 45 Ústavy) okrem iného aj preto, lebo nedokážem rozpoznať žiadny legitímny cieľ, ktorý toto obmedzenie práva na informácie sleduje. Na základe uvedených skutočností odporúčam MŽP SR a poslancom Národnej rady SR, aby prehodnotili zákaz sprístupňovania informácií o pravdepodobných environmentálnych záťažoch pre verejnosť a odstránili zo zákona č. 569/2007 Z. z. o geologických prácach (geologický zákon) v znení neskorších predpisov, ustanovenie § 20a, odsek 2.“

Navrhované znenie citovaný nedostatok odstraňuje.

K bodom 5 a 6

Písmeno d) sa precizuje a zároveň sa novým písmenom e) zavádza nová deliktuálna skutková podstata za účelom zabezpečenia vykonateľnosti novej povinnosti objednávateľa v zmysle § 19 ods. 6 geologického zákona.

K bodu 7

Prechodné ustanovenia sa týkajú navrhovaných zmien, najmä nového znenia § 19 ods. 3, umožňujúceho sprístupnenie údajov zo záverečných správ, ktoré podľa súčasnej právnej úpravy môžu podliehať režimu utajenia, pričom ide o informácie o stave životného prostredia, ku ktorým by mala mať verejnosť prístup, najmä z dôvodu zabezpečenia jej ústavných práv na informácie o stave životného prostredia. Pre zabezpečenie sprístupňovania záverečných správ z geofondu, na ktoré sa po novom vzťahuje predložený zákon, mala by postačovať 6-mesačná lehota.

K bodom 8 a 9

Ide o úpravu transpozičného ustanovenia a názvu transpozičnej prílohy s aktuálnym znením Legislatívnych pravidiel vlády Slovenskej republiky. Uvedenými novelizačnými bodmi sa zosúladuje geologický zákon s § 2 ods. 3 zákona č. 400/2015 Z. z. o tvorbe právnych predpisov a o Zbierke zákonov Slovenskej republiky a o zmene a doplnení niektorých zákonov v znení neskorších predpisov.

K čl. II

Rozširuje sa možnosť vecného oslobodenia od poplatku za všetky spoplatnené úkony podľa položky 168, pokiaľ boli financované zo štátneho rozpočtu alebo z fondov Európskej únie. Uvedeným je riešená situácia, ak je napr. objednávateľom geologickej úlohy štát, pričom zhotoviteľom geologických prác je súkromný subjekt, ktorý bude v takomto prípade oslobodený od všetkých platieb za úkony podľa položky 168.

K čl. III

Navrhuje sa účinnosť zákona od 1. augusta 2022. Navrhovaný dátum účinnosti je stanovený tak, aby sa každý mal možnosť oboznámiť s dostatočným predstihom pred nadobudnutím účinnosti zákona s jeho obsahom.